

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Remissyttrande över betänkandet Bättre ansvarsfördelning (SOU 2025:102)

Ert dnr Ju2025/02076

Domstolsverket har granskat betänkandet Bättre ansvarsfördelning (SOU 2025:102) både som upphandlande myndighet och mot bakgrund av den verksamhet som bedrivs av myndigheterna inom Sveriges Domstolar, dvs. utifrån hur förslaget kan tänkas påverka verksamheten ekonomiskt, organisatoriskt och utbildningsmässigt. Granskningen har även omfattat hur förslaget kan påverka verksamhetsstöd, arbetsformer och rättssäkerheten generellt.

Förslaget att begränsa möjligheten att anlita Polismyndigheten för stämningsmannadelgivning

Att domstolarna¹ har bra verktyg för att delge handlingar är en förutsättning för att mål och ärenden ska kunna avgöras på ett effektivt sätt. Domstolarna använder regelbundet stämningsmannadelgivning för delgivning av handlingar i mål och ärenden. Att domstolarna också har möjlighet att anlita Polismyndigheten för stämningsmannadelgivning är av avgörande betydelse för domstolarnas delgivningsarbete. Domstolsverket har upphandlat ett ramavtal avseende tjänsten stämningsmannadelgivning som samtliga domstolar har anslutit sig till. Det finns därigenom ett auktoriserat delgivningsföretag som domstolarna kan anlita. Som framgår av 40 § delgivningslagen får stämningsmannadelgivning även utföras av den som är anställd vid bl.a. allmän domstol och allmän förvaltningsdomstol. När det gäller möjligheten att använda egna stämningsmän är det dock ytterst få domstolar som i praktiken har den möjligheten.

Domstolsverket instämmer i att Polismyndigheten inte bör anlitas för stämningsmannadelgivning slentrianmässigt. Domstolsverkets rekommendation till domstolarna är också att det upphandlade delgivningsföretaget ska anlitas i första hand. Detta är också ett mer ekonomiskt fördelaktigt alternativ.

¹ Med begreppet "domstolarna" avses här de allmänna domstolarna, de allmänna förvaltningsdomstolarna och hyres- och arrendenämnderna, fortsättningsvis benämns samtliga dessa myndigheter endast "domstolarna".

Kravet på att andra delgivningsalternativ ska saknas

För att andra delgivningsalternativ ska anses saknas bör enligt utredningen krävas att andra delgivningsförsök genomförts utan framgång och att det saknas ytterligare alternativ eller att de alternativ som står till buds bedöms som utsiktslösa. Det bör som utgångspunkt innebära ett krav på att privata stämningsmän anlitas innan Polismyndigheten får anlitas för ett specifikt delgivningsuppdrag om det inte föreligger en beaktansvärd risk eller hotbild eller fara i dröjsmål (s. 102).

Domstolsverket ser att det finns en risk för att den föreslagna bestämmelsen i 41 a § delgivningslagen, när det gäller kravet på att andra delgivningsalternativ ska saknas, kan tolkas som att det inte längre är tillåtet att anlita Polismyndigheten direkt även när det bedöms utsiktslöst att delge med hjälp av privata stämningsmän. En sådan tillämpning skulle utöver ökade kostnader för fruktlösa delgivningsförsök genom stämningsmannadelgivning orsaka längre handläggningstider än nödvändigt.

För att få en tydligare, mer heltäckande och ändamålsenlig formulering skulle ”andra delgivningsalternativ saknas” kunna bytas ut mot ”andra delgivningsalternativ saknas *eller bedöms som utsiktslösa*”.

När delgivningsmottagaren har skyddade personuppgifter

När den eftersöktes adress omfattas av sekretess är Domstolsverkets rekommendation till domstolarna idag att anlita Polismyndigheten vid val av stämningsman. Att delgivningsmottagaren har skyddade personuppgifter innebär dock enligt utredningen inte att andra delgivningsalternativ, som till exempel stämningsmannadelgivning av den egna myndigheten, är olämpliga (s. 102).

Utredningen berör inte hur dessa situationer är tänkta att hanteras av myndigheter som inte har tillgång till egna stämningsmän. Som ovan nämnts är det ytterst få domstolar som faktiskt har det. Det alternativ för stämningsmannadelgivning som kvarstår utöver att anlita Polismyndigheten är för den absoluta majoriteten av domstolarna att anlita privata stämningsmän, ett alternativ som inte torde vara förenligt med offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Rättelser och bestridanden enligt lagen om felparkeringsavgift

När det gäller utredningens förslag att ansvaret för hanteringen av begäran om rättelser och bestridanden enligt lagen om felparkeringsavgift ska flyttas till Transportstyrelsen och att Transportstyrelsens beslut ska överklagas till allmän förvaltningsdomstol vill Domstolsverket uppmärksamma på att möjligheten att förordna tingsnotarie att handlägga ärenden enligt lagen om felparkeringsavgift följer av 18 § förordning (1996:381) med tingsrättsinstruktion. Förslaget bör innebära att möjligheten att förordna notarie att handlägga sådana ärenden i stället ska följa av förordning (1996:382) med förvaltningsrättsinstruktion.

I övrigt har Domstolsverket inte några synpunkter på förslagen.

Detta yttrande har beslutats av enhetschefen Sara Fredriksson. Föredragande har varit juristen Sofie Sundström Franzén.